

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Victor Boico, Nadejda Toma,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de inculpat și de către avocatul Bîrcă Ludmila în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 septembrie 2018 și a sentinței Judecătorei Anenii Noi sediul central din 29 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Rudnițhii Vladimir Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat s. Xxxxx, r-nul Xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță:

de la 11.12.2015 – până la 29.09.2017

instanța de apel:

de la 20.10.2017 – până la 14.11.2017

de la 03.05.2018 – până la 18.09.2018

instanța de recurs ordinar:

de la 30.01.2018 – până la 28.02.2018

de la 03.01.2019 – până la 13.03.2019

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Anenii Noi sediul central din 29 septembrie 2017, Rudnițhii Vladimir Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 171 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis;

- art. 287 alin. (3) Cod penal, fiind eliberat de răspundere penală în temeiul Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, în noaptea de 05 spre 06 iulie 2015, Rudnițhii Vladimir aflându-se în satul Xxxxx, r-nul Xxxxx, la domiciliul lui Rudnițchi Sergiu, cunoscând cu certitudine că Xxxxx, născută în anul xxxx este minoră, urmărind scopul de a-și satisface pofta sexuală și fiind în stare să înțeleagă că acțiunile lui pot duce la deformarea personalității victimei, prin constrângere fizică și psihică a întreținut cu ultima mai multe rapoarte sexuale forțate. Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 087/D din 22 iulie 2015, în urma examinării medico-

legale a lui Xxxxx, au fost depistate o echimoză în regiunea antebrațului drept care a fost produsă prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, două echimoze în regiunea gâtului care au fost produse prin mecanism de extindere și diferență de presiune, posibil cu gura, care se califică ca vătămare corporală neînsemnată. Pe membrana himenului s-a determinat o ruptură recentă, incompletă.

Tot el, Rudnițchii Vladimir la 18.09.2015, în jurul orei 19.30, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în loc public, la terasa magazinului „Tezaur” din satul Bulboaca, r-nul Anenii Noi, acționând cu intenție unică spre încălcarea ordinii publice în mod grosolan a normelor morale de conviețuire în societate, care prin conținutul său se deosebesc printr-o deosebită obrăznicie, fără careva temeieri a început să-l numească pe Rață Iurie cu cuvinte necenzurate și să-l amenințe cu răfuială fizică, după care având asupra sa o sticlă de bere și având intenția de a o folosi ca obiect special adaptat pentru provocarea leziunilor corporale, a încercat să-i aplice o lovitură cu aceasta în regiunea capului lui Rață Iurie, însă a fost oprit de către ultimul și persoanele din jur.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, faptele inculpatului Rudnițchii Vladimir, au fost calificate *de drept* în baza art. 171 alin. (2) lit. b) Cod penal – violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică, cu bună știință asupra unui minor, precum și în baza art. 287 alin. (3) Cod penal – huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, care prin conținutul lor, se deosebesc prin obrăznicie deosebită însoțite de amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanelor, cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale.

3. Sentința a fost atacată cu apel la data de 12.10.2017 de către procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care a încasa din contul inculpatului cheltuielile judiciare în mărime de 1.987 lei, suportate pentru efectuarea expertizei medico-legale, în rest sentința a o menține.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2017, a fost respins ca nefondat apelul declarat de către procuror.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la data de 04 ianuarie 2018, procurorul a atacat-o cu recurs ordinar, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea ce ține de încasarea cheltuielilor judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 28 februarie 2018, a fost decis inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procuror, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. La data de 17 aprilie 2018, inculpatul a declarat apel împotriva sentinței, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, neprivativă de libertate, aplicându-i prevederile art. 90 Cod penal.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 septembrie 2018, a fost respins ca depus peste termen apelul declarat.

9. În motivarea hotărârii adoptate, instanța de apel a reținut din procesul-verbal al ședinței de judecată din 29.09.2017, că părțile nu au fost prezente la pronunțarea sentinței, însă potrivit recipisei anexate la materialele cauzei, inculpatul Rudnițchii Vladimir a primit copia sentinței (*a se vedea f.d. 206 v. 2*).

Totodată, instanța de apel a notat că, nefiind de acord cu sentința, la data de 12.10.2017 procurorul a depus apel prin care a solicitat casarea parțială a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasate din contul inculpatului în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 1.987 lei, pentru efectuarea expertizei medico-legale.

Prin urmare, din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel din 14.11.2017, rezultă că părțile, inclusiv inculpatul, au fost prezente la judecarea apelului depus de procuror împotriva sentinței, iar inculpatul Rudnițchii Vladimir comunicând că nu este de acord cu sentința a solicitat respingerea apelului declarat de procuror, însă personal nu a declarat apel.

Potrivit recipisei din data de 12.12.2017, inculpatul a primit copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 14.11.2017 (*a se vedea f.d. 236 v. 2*).

Instanța de apel a specificat că, conform datei de pe ștampila de intrare a Judecătoriei Anenii Noi, inculpatul Rudnițchii Vladimir a declarat apel împotriva sentinței abia la 19.04.2018, adică peste termen, iar în cererea declarată nu au fost invocate careva temeiuri de omitere a termenului de atac. Astfel, instanța de apel a reținut că, apelantul nu a solicitat repunerea în termen a apelului, în conformitate cu prevederile art. 403 Cod de procedură penală, acesta neexplicând nici motivele pentru care l-a omis, ținându-se cont de faptul că a primit copia sentinței, în textul căreia este indicat expres modul și termenul de atac, totodată la pronunțarea sentinței, de asemenea, fiindu-i comunicat termenul și modul de contestare.

În ședința instanței de apel nu au fost constatate circumstanțe noi, ce ar da temei pentru repunerea în termen a apelului declarat de inculpatul Rudnițchii Vladimir împotriva sentinței din 29.09.2017, din care motiv s-a concluzionat că acesta l-a omis neîntemeiat.

Cu referire la solicitarea avocatului de a fi repus în termen apelul declarat de inculpat, instanța de apel a menționat că nu a fost motivat prin careva argument întârzierea depunerii apelului, astfel, instanța de apel fiind în imposibilitate să repună în termen apelul.

Reieșind din prevederile legale și materialele cauzei penale, a fost statuat că apelul declarat de inculpatul Rudnițchii Vladimir împotriva sentinței este depus peste termenul legal, iar în asemenea circumstanță instanța de apel nu s-a expus asupra fondului apelului declarat, deoarece soluția de respingere a apelului ca depus peste termen sau inadmisibil nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel (recurs) nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel (recurs) exercitat în mod legal.

10. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

10.1 Inculpat, care solicită casarea acesteia, deoarece nu este vinovat și nu i s-a acordat ultimul cuvânt.

În motivarea recursului invocă:

- nu au fost prezenți la judecarea cauzei partea vătămată și martorii;
- dacă este posibil, să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, deoarece are un frate bolnav, iar mamei sale care este singură îi vine foarte greu.

10.2 Avocatul Bîrcă Ludmila, în numele inculpatului, care solicită, casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului ordinar invocă:

- inculpatul a făcut cunoștință cu sentința din 29.09.2017, mult mai târziu, deoarece este vorbitor de limba rusă, iar copia sentinței a primit-o în limba română pe care nu o posedă;

- inculpatul, fiind vorbitor de limba rusă și necunoscând limba de stat, a fost audiat în instanța de apel în lipsa interpretului, ceea ce potrivit art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală atrage nulitatea actelor procedurale emise;

- prin lipsa unui traducător autorizat, drepturile procesuale ale inculpatului au fost încălcate, ceea ce nu poate fi înlăturat, decât prin constatarea nulității absolute a actelor procesuale întocmite;

- nici în cadrul urmăririi penale, nici în cadrul cercetării judecătorești, acuzatorul de stat nu a adus probe ce ar confirma prezența elementelor ce sunt caracteristice normei materiale, prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. b) Cod penal;

- acuzarea nu a specificat prin ce s-a exprimat intenția pe care ar fi manifestat-o inculpatul, care este motivul comiterii infracțiunii imputate, scopul urmărit, impunându-se concluzia că ultimul urmează a fi achitat;

- în cadrul procesului de judecată nu s-a stabilit cu certitudine săvârșirea infracțiunii imputate de către Rudnițchi Vladimir, iar condamnarea acestuia este bazată pe presupuneri, fără analiză multilaterală și coerentă a tuturor probelor, a legăturii între ele.

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală.

11. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate, care a solicitat de a decide inadmisibilitatea acestora ca fiind vădit neîntemeiate, deoarece pedeapsa stabilită de instanța de apel a fost individualizată în conformitate cu prevederile legale, iar apelul corect a fost respins ca tardiv, deoarece conform materialelor cauzei copia sentinței a fost primită la 29.09.2017, iar apelul a fost declarat la data de 19.04.2018.

12. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra

inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că nu corespunde cu cerințele de formă și de conținut prevăzute în art. 429 și 430.

În sensul art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat, iar dispozițiile art. 430 Cod de procedură penală, stipulează cerințele, cărora trebuie să corespundă cererea de recurs, în special, textul recursului trebuie să conțină argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală (unul sau mai multe din acestea) și cu invocarea problemei de drept ce persistă în cauză, indicând care este eroare comisă de instanță.

În prezenta speță, în recursul declarat de către inculpat, Colegiul reține că acesta își expune dezacordul cu stabilirea vinovăției sale și neaudierea părții vătămate și a tuturor martorilor, solicitând în cele din urmă stabilirea unei pedepse mai blânde, fără a fi invocat expres vre-un temei pentru recurs.

Totodată, la motivele de drept al recursului declarat de către avocatul Bîrcă Ludmila în numele inculpatului, se atestă invocarea temeiurilor prevăzute în pct. 6) și 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală unde este stipulat că, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței, precum și nu au fost întrunite elementele infracțiunii*.

Astfel, Colegiul penal relevă că, invocarea unor pretinse erori admise la etapa judecării cauzei de instanța de apel, urmează a fi precedate de o motivare corespunzătoare privind esența acestora și indicarea expresă a circumstanțelor cauzei cărora sunt subsecvente, în contextul în care apelul inculpatului a fost respins ca depus peste termen. Deci, cadrul discuției în ordine de recurs urmează a fi prin prisma argumentelor invocate asupra temeiniciei adoptării soluției de respingere a apelului declarat de inculpat ca depus peste termen.

Însă, reieșind din conținutul recursurilor declarate de către inculpat și apărătorul său, se constată că, deși, partea apărării, indică drept temeiuri pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, însă conținutul recursurilor nu cuprinde argumente ce ar desfășura critici la soluția de respingere a apelului declarat de inculpat ca tardiv, respectiv motivarea recursurilor declarate se focusează prin dezacordul cu stabilirea vinovăției ultimului la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. b) Cod penal, chestiuni ce nu au fost verificate în ordine de apel, deoarece instanța de a doua jurisdicție nu a fost sesizată în corespundere cu prevederile legale.

Colegiul penal notează că, la etapa examinării cauzei în procedura recursului ordinar, instanța nu efectuează un control asupra fondului cauzei, ci verifică aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural față de faptele constatate de instanța de apel ori, după caz, de instanța de fond, verificare care se efectuează numai în limita temeiurilor formulate în recurs. Deoarece temeiurile

pentru recurs ordinar sunt expres și limitativ stipulate în lege, rezultă că motivarea recursului trebuie să se refere numai la acestea.

Astfel, reieșind din obligativitatea motivării recursului, Colegiul constată că prevederile legale, menționate mai sus, nu au fost respectate de către recurenți, cu toate că apărătorul a invocat temeiurile pentru recurs, prevăzute în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, nu au fost desfășurate motivele dezacordului lor cu hotărârea atacată, sub aspectul statuării tardivității apelului declarat. În acest context, Colegiul penal conchide că, stipulările legale privind condițiile depunerii recursului ordinar și conținutul acestuia, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate de către recurenți, în prezenta speță.

În aceeași ordine de idei se remarcă, că art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede 16 temeiuri de declarare a recursului ordinar, astfel, dacă o parte a procesului consideră că soluția instanței de apel conține erori de drept și o atacă în instanța superioară, atunci aceasta este obligată, reieșind din dispozițiile art. 429 alin. (1) și art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală să motiveze recursul și să indice la erorile admise la adoptarea soluției de către instanța ierarhic inferioară, în coraport cu cel puțin unul din temeiurile normei menționate.

Colegiul penal subliniază că, declararea recursului împotriva unei hotărâri judecătorești constituie *elementul volitiv* al atacării, motivele sunt *elementul logic* al acesteia. Motivele justifică, prin arătarea temeiurilor ce stau la baza lui, actul de voință pe care îl reprezintă folosirea căii de atac. De asemenea, instanța de recurs menționează că, rolul motivelor invocate în susținerea căii de atac nu se reduce la simpla aducere la cunoștință instanței superioare a dezacordurilor produse de soluția pronunțată, ci și a cauzelor acestor dezacorduri.

Astfel, prin motivarea recursului, în principiu se precizează și se delimitează cadrul discuției în fața instanței de control și al judecății acestei instanțe.

Declararea și motivarea recursului sunt întotdeauna distincte și din punct de vedere cronologic, succesive, având fiecare în parte, o semnificație și o finalitate proprie, deși ele se realizează prin același act procedural, în sensul că motivele sunt indicate în chiar cererea de recurs.

Astfel, în cazul în care autorul nu argumentează ilegalitatea hotărârilor atacate, cu indicarea tuturor motivelor sub aspectul pretensei ilegalități a acestora, un asemenea recurs se consideră ca fiind necorespunzător după conținut, deoarece nu îndeplinește exigențele prevăzute de pct. 5) a art. 430 Cod de procedură penală și urmează a fi respins ca inadmisibil.

Așadar, Colegiul constată că recursurile ordinare declarate de inculpat și apărătorul său Bîrcă Ludmila, nu întrunesc condițiile legale de formă și conținut, iar instanța de recurs nu este în drept să completeze recursurile cu circumstanțele de fapt și de drept, care le-ar justifica sub acest aspect, întrucât potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Cu referire la alegațiile apărătorului, precum că inculpatul este vorbitor de limba rusă și a primit sentința într-o limbă pe care nu o posedă, instanța de recurs menționează că acestea sunt declarative și nefondate, deoarece reieșind din materialele cauzei și anume potrivit procesului-verbal de audiere a lui Rudnițchii Vladimir în calitate de bănuțit la 27 octombrie 2015, este menționea că dorește să fie scrise declarațiile de ofițerul de urmărire penală, dorind ca acestea să le facă în limba de stat pe care o posedă bine, semnând personal pentru aceasta, totodată la sfârșitul audierii a scis personal în limba română că, au fost scrise corect pentru ce a și semnat (f.d. 53 v. 1). La fel și în procesul-verbal de audiere a bănuțitului din 05.08.2015 (f.d. 104 v. 2), în procesul-verbal de audiere în calitate de învinuit din 02.11.2015 (f.d. 107 v. 2), în procesul-verbal de audiere în calitate de învinuit din 04.02.2016 (f.d. 65 v. 1), este aceeași mențione că dorește să facă declarațiile în limba română, pe care o posedă bine, fapt pentru care Rudnițchii Vladimir a semnat. De menționat este și acel fapt că, reieșind din procesul-verbal al ședinței de judecată, atât în prima instanță, cât și în instanța de apel se atestă că nu a participat interpret, iar inculpatul și apărătorul său nu au solicitat de a fi asigurată prezența translatorului pe motiv că Rudnițchii Vladimir nu cunoaște limba de stat. Prin urmare, invocările apărătorului despre necunoașterea limbii de stat de către inculpat nu și-au găsit confirmarea.

În consecință, dat fiind faptul că în prezenta speță, în fața instanței de recurs nu este stabilit cadrul discuției asupra soluției de tardivitate a apelului declarat de către inculpat, fiind înaintate recursuri ordinare fără o motivare corespunzătoare cu prevederile legale enunțate mai sus, Colegiul conchide inadmisibilitatea acestora, deoarece nu îndeplinesc cerințele de formă și de conținut, prevăzute la art. 429-430 Cod de procedură penală.

13. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de inculpat și de către avocatul Bîrcă Ludmila în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 septembrie 2018, în cauza penală în privința lui **Rudnițchii Vladimir Xxxxx**, deoarece nu îndeplinesc cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art. 429 și 430 Cod de procedură penală.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 11 aprilie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Victor Boico

Nadejda Toma